

המשפטים האלה לשמורם ויתרנו מעברין כי רשותם את תשמעון יעקב כי יהי חלקך תקבלו

٢١٦

(יב) זה יהיה עקב תשמעון. חס סמימות קלות אלה בסעיפים נמענים ממענו:

א' ר' מה דכתיב עקב שהוא לשון יון ממשמע זודאי והוא שיישב אל המוצאים כמו באברהום דכתיב עקב אשר שמע בקולי וגוי וכו' אמרו שהוא זראי דהא אברהום שמע בקומו ורצה לשוחות את הנקבים אם כן נמי ממשמע זוריאי הוא שישמעו והוא אמרתין עקיבא בידי שמים חוץ מיראת שמים ועל זה פירוש דלשון עקב ה' מתן שכיר גדול לך נקט רשי' ומני אם המוצאים קלות ר' ר' ז' מונות ביחסו כי לא החוכר פה והוא יאמר האלה לך החוללה ביחסו י' ר' ברהבתה כי מרבנן אמר שמיושם השטחו.

ארץ שורא

97

(יב) עקב. כמו ליעול עקב מכל נחלתו וטעט תפוקה
כליהון צומל פכליים צפמל נכליים חילבאס
ווחמס הס מהיו מלהוציא יטמור עוד פכליים אלה סיימ
וועהנין פכליים מהריך וילנץ ואטמאט:

יב. טעם עקב. כמו בעברו, וכן עקב אשר שמע אברהם בקולו (בריאשיה כו). וכותב רשיי אמר המצוחה הקלות שארם דש בעקביו תשמעון, ישמור לך השם הבטחון. והזיכיר הכתוב המשפטים, אולי יזהיר במשפטים הקיימים כדיינן ממנוגנות שלא יבו אותם. והמפרשים

אמרו כי טעם "עקב" שכר באחרית, וכן בשמרים יעקב רב (תהלים יט יב), יאמר והיה אחרית תשמעון המשפטים ותשמרו אותם שישראל nomine השם לך את הברית והחסד ואהבתן. וכןון הוא, כי יקרווא בלשון הקדש תחולת כל דבר כלשון "ראש", כגוןן ראש דברך אמרת (שם קיט קפ). וכן גודול הדור, ראש העם (במודר כה ז) והמושבות, ראש בשמותים (שה"ד יז). וכן יקרווא אחريית כל דבר "עקב", כי הלשון יתפוז דמיינו באדם והראש תחולת והעקב בו אחريית נסותו. וכן יאמר הכתוב (להלן כת' י פנ) לראש ולזונב. לדמיינו גוף בהמה:

ו-אונקלות תרגם חילפ', כמו חילפ' עבודתכם (כמוכר יח לא), עשו לשון סבוב, נגור מן והיה העוקב למשור (ישעה מ ז) הדרך המעויק הולך סביב סביב, וכן עוקבה מדם (הושע ז) מסוכבת ומווקפת. יאמר, והיה סבת שמעכם המשפטים ועשותכם אותו שישמור השם לכם בריתו, ויפה פירש. ורומה זהה, בוגל

הדבר הזה (להין טו') בסכתון, מלשון זגלו אות האבן (בראשית כט ג':
ובן על דעתך, כל לשון עקיבא גלגול וסבוב, יעקב הלב (ירמיה זט), ויעקבני זה פעמים (בראשית זט לה), ויודה
עשה בעקבה (מ"ב יט), עניין גלגולין וסבות. ולכן יקראו יעקב "ישורון", כי היפך העקוב מישור. וכן
אחורי הרגל שנקראה יעקב, והוא אוחזה בעקב עשו (בראשית כה כו), יקראנו כן בעבר היהתו מעוגל, כאשר יקרא
הלשון אמצע היד והרגל "כפות" בעבר היהות כמו כפות הזהב. ומורגל הוא בלשון, כמו שאמרו בספר
(ביבה ב), מימינו אש דת למו (להלן לו ב), כשהיה יצא הדבור מפי הקב"ה היה יוצא דרכ' ימיןו של קדרש
לשםאלן של ישראל, ועוקב את מהנה ישראל שניים עשר מיל על שנים עשר מיל, כולם מקייף. וכן לשונם
(ב"ק קיג) באים עלייו בעקביפין, בסבות וגלגולין, כמו עקיבין, שתתי האותיות האלה שותה להן כאשר פרשתי

והזוביר את המשפטים האלה. להזכיר מاذ במשפטים, כי לא יהיה עם ריב כלו נזהר במצבות כלן שלא יחתאו בהן כלל, רק במשפטים עמידו התורה, כמו שנאמר בהן (להלן כא) וכל ישראל ישמעו זוראו. ועוד כי ריבים ירchromו מלסוקול האיש ולשרוף אותו אחורי שנעתה העבירה, כמו שנאמר (להלן ט יג) לא תתחזוס עינך. ועוד שייראו מן התקיפים וממן המטעיים, כמו שאמר (להלן א יז) לא תחרור מפני איש כי המשפט

ספורהנו

בעל התמורות

(יב) וזה עקב תשמעון. הנה המלך צוה את כל אלה כדי שתחכו לשימור לכמם הברית והחסד וזה שאותם תשמרו היום לעשומם מאהבה שלא על מנת לקבל פרוס והוא בשבייל זה ישמר לכמם הכבודית והחסד: את המשפטים. כי כמשפט יעדיר ארץ: ואשרברת נג משועה:

(יב) והירה עקב. נעל מיעוט כמי קיוס לנחותם וכמין ליה מנק' כלומר קיוס לנחותם הצל' גכלס נעהן פ' נקופ. פ'ק' 3 מינ' יט' צי' 7' עדכניות כליראנות חזו צטמלס עקב לכ' לח' מתמו עקב תחוכס' למלה לכ' טונך חdar' נפינה. עקב. עטה חוליקן קדנע. עקב' עגנון' למד' מן בענין הוא טהוילן חמר והלן דרכ' ט�ו ווליפיך' לח' ייגף כמו טענות פרגליס: המשפטים. פ' 6' כפולת איט' ספפס' ולמהוק' מהר'

אנו נשים ועניןינו - אומץ ואמון נשים גזירות מלחמות כבש

אונקלום

דברים ו עקב

קסם

ונשְׁתַּתֶּם אֲתֶם וִשְׁמָרْ יְהֹה אֱלֹהֵיךְ לְךָ יְתִקְמָא וְתִחְסְּדָא דֵי קִים לְאַבְהָתֶךָ אֱלֹהֵיךְ לְךָ אֶת-הַבְּرִית וְאַתָּה

רש"

וִשְׁמָרْ הָאֱלֹהֵיךְ לְךָ אֶת-הַבְּרִית וְגֹרוֹ. יְתִקְמָא
לְךָ בְּפָנָמֶתֶךָ:

רמב"ן

תשמע אליו, מפני הטעתתו, ולא תחוס עינך, מפני הרחמנות שירחמו רכבי הלבב על הנידונים, ולא תכסה, שלא חשתוק בעבור תפאו ויראת בני משפחתו:

טפורנו

ועשיהם אוטם. וכזה האופן חעשו אותו אל נכנון: ושרר הָאֱלֹהֵיךְ לְךָ אֶת-הַבְּרִית. שנשבע באמריו והקימו את בריתיכי וביני וביןך ובין זרעך אחריך לדורותם לבירת עולם להיות לך לאלהים עלייז ולא תחמול ולא תכסה עלייז. ויזהר, לא

אור החיים

וזהו לומלו וסיה, טמפה מסיפה לך ע肯 מטמעון, פילוט ע肯 טול קוף ומכלית, כלך טמפניו טיטטטטו טול נלען זה, גלען גלען (טופה מע): ענקזום מתיקס וגו, לי צגמל זונן נילומו יקלע עקדות, כמו כן חמל ענק מטמעון למת פטפפיטים וכטמפס ונטיקס לו פול ומון טטמאה, וכל צלע היגיע לוו אין לו מוקס לטטמות. וכטמפלר מקטיי יטעלל (חוות נלענות עטער פטיפוס רט פיק) ז) שטפלוט חכלו צלענו ולכלמו נפינו, לי אין נכוון נלענות ז) שטפלוט עמיד לטעמוד נצוקה וכטימה נטפי מלך קגדול, ווין נלען לומל מי טטמיוח רלאן למלך, וכטפי וט טיעור ענק הווע קווע טמייעט כל הפטפיטים:

עוד נמכון לומל, טלען טמפה למשת הילג צטסף הפטמיעה, וכל עוט טול גמל לדים עזוזתו נל ייחמין נלענות מעטיאו, על דרכן חומלו (חוות טו טו) כן זקירותו נל ייחמין: עוד נמכון טלען טלען שטימוד טטורה צטמפה ולט נלענון, לי צגני מורה לומלה לומלן (טנבן):

עוד רומו על דרכן חומלו (טטיט טט ט) פטקיי ט' יטplitט טטממיי לב, ואוטו לומלו וסיה, הפטמפה טסיה ענק מטמעון, ופיטוט ענק טכל עסוק טטורה מטממסו, והוות מס טטמו טטמו צטומלו (חוטט פ"ז מ"ט) מליה גוילט מילוא וכו, צטכל מילוא, טסיה הפטמפה:

שוד רומו למס טטממו צטפר הואכל (ט"ג וט) זול ליטט מדרומול קמי קודעל נלען הווע צטעמול דיקטלן מטצעלי צטוריית, ואוטו חומלו וסיה קטס טטמה צטמלה צטולס, וכטטל צטמה כל טטולס צטמפה וטאון, ענק מטמעון וגו:

ודטנו צטימת ענק מילט טטורה, טיטקה מילט טונק ע肯 גולד צטענו וטפלו, וו יטכלן למסמו צטומוע צטומיס,

שפטוי חכמים

ב ר'יל מה וכטיב וטטער וגוו משמע לשטער השכעה וכטוי מהיכא תחמי שלא יקיטים השכעה לכט פירש ישטער השכחת הברית ופיטוש ישטער במקומם וטטער להוות שאיין הוועז וויז החיבור אל לא וויז

רמב"ן

לאלהים הוא, ואמר בנביה השקר (להלן יט כט) לא תגזר ממגנו. והזכיר כל אלה במשיטת (להלן יט ט), לא תאהה לו ולא תטמע אליו ולא תחוס עינך עלייז ולא תחמול ולא תכסה עלייז. ויזהר, לא

בעל הטעורים

תשטערן וטטרטם וטשיטם. ג' כנד מקREL מאנא מלמוד: וטטר הָאֱלֹהֵיךְ לְךָ. טס ע肯 מטמעון טטמעו לך אכטיל צטול, צטעליט ע肯 וטטער וגוו: וטטר. נגי געמי ע肯 פטער טטער טטער טטער וגוו:

בל' יקר

אֱלֹהֵיךְ זודאי עקב היינו החוקים, והם המצוות שהם קלות בעיני ההמון עט, ומילת את הוא כטנו עט, והיינו הרק שאמיר הווע זהייר במצוה קלה כבחמורה, מדרתלי החוקים במשפטים באמרו שתטהמעון החוקים עט המשפטים שווה זדורמה להם, ועל זה דרשו פטוק מה רב טובך אשר צפנת ליראין פעלת לחוסים בך נגר בני אדם, ריצה לומר המקימים החוקים וזה דבר שהוא נגיד בני אדם שהו מחריג אל דוב בני האדם, כי כרובם כן מונין עלייהם והמקיימים ודראי איינו מצפה שליהם נגלה כמו שנגלה לכל חועלם המשפטים והמקיימים חוטה בו יחרוך שלא יקפח שכטרו, ולכן פעלת לחוסים בך נגיד בני אדם, שהם חוסים בך בדרכו שהו מחריג לבני אדם המונין עלייהם, ועל זה מביא גם עבדך נזהר בהם כטטרם עקב דוב, ווגזה הוא לשון זזה וברירות, כי ע"י שמירת החוקים הרמוניים בעקב המשכילים זיהו כזזה הרקייע לעולם הבא, והוא שנאמר כאן וטטר הָאֱלֹהֵיךְ לְךָ אֶת-הַבְּרִית וגוו, מסיק בילקוט (חטמו) שטטער לך שכטר לעולם הבא:

זה אמרנו שאמיר להשות חוקים למשפטים הוא לשני פנים. האחד הוא, שכבר אמרנו על הזריות לומר כטט שאותה מזוזה בעשיית המשפטים מצד שביעין אתה רואה החועל, כך היה נזהר גט בחוקים הרמוניים בעקב. ולאייך גיסא, כטט שטהמעון מאחר שאין תועלם מורגש לך ודראי אתה מקיימים לשם שמיים לא לשם הנאתך כי אין ההנגה מודרגשת לך לשעה, כך המשפטים לא תקיים בעבור הנאתך

החֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאָבֹתֵיכֶם: יי' וַיַּרְחַמֵּךְ וַיַּגְּבַּע
יי' וַיַּאֲתַבְּךְ וַיְבָרַךְ וַיַּרְבֵּךְ וַיְבָרַךְ
וַיִּמְרַךְ וַיִּשְׁחַק בְּקָרִי
פְּרִירִיבְּטָנֶק וּפְרִירִיאַדְמָרְתֶּךְ דְּגָנֶךְ
וַתִּירְשֶׁךְ וַיִּצְהַרְךְ שְׁגַרְאַלְפִּידְ
וַעֲשִׂתְרָת צָאנֶךְ עַל הַאֲדָמָה
אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע לְאָבֹתֵיכֶם לְתַתְּךָ:
יְהִי בָּרוּךְ תְּהִינָה מִכָּלְהָעָם לֹא-

חולות אהן וברך פר. ברכות נא:
ושתרות. חולין רז: לא היה. בכורות
מר: והופיע ח. מציעו קו:

וּבְבָהָמְתָה: טו וְהַסִּיר יְהֹוָה מִמֶּךָ כָּל-חַלְיָ וּכְלַיְמָדְיוֹ מִצְרָיִם הַרְעִים אֲשֶׁר יָדַעַת לֹא יִשְׁיַמֵּם בְּךָ

רש"

(יג) שג'ר אלפִיד. זללי צקנֶךְ שאנקֶנֶה מגלה ג' מטעים: ועתירות צאנֶךְ. מינם פילֶת חנֶנֶי נֶנֶן' ד' מכם טלון כמו עתימות קליסי' ד' לטון מוק וויניקלט מרגס ועדלי ענֶן ולזומינו מלמו למש נקרת טמס ועתימות טמנתאות מהם צעליקני': (יד) עקר. א' חליצים כב בבראשית יד ג' חולין 9'

אבן עוזא

(יג) פר. במנך. הגשים וצען למ': ופר. אדמתך. תוכיל דגן תילוט יהל' טס עיקר: שג'. פילאטמו: אלפִיד. כמו מלוּסֶנוּ מִסּוּלֶס: ועתירות. כמו עדשים ומפלט גדול קיס נספֶלֶת ווּלְיָלֶט טעס למ' קרטו טעדרים נCKER צטס הַלְּפָנָה ותלון נצטמרות וכן סיס מפרק בענלים ועתימות נעל קטמול קלומת וסעטיל וענד לה' ד' אצערן פלי צענֶךְ יי' למ' ישא נך עקר טלון ווש מוליל וכן נצטמך יי' עוד מטה נריל מכל מין מולי ידווע נקיום מניגג טulos: וכל' מדי. טאי מון סמניג:

על המצרים, כאמור בתוכחות (להלן כה ס) והשיב בך את כל מדי מצרים וגוי, וכבר פירושתי זה בסדר ויהי
בשלוח (שםתו טו כו):

רשפ"ט

אחר: (יד) עקר. כלו קמן כמו אמרasha חכמה מן של פלפל' אינני כן מן עקר עקרה וכן מצאתי בכל ספרי ספר:

שפתוי חכמים

ההיפוך שמהפכן העבר לעתיד: ג' פירוש נקרו הולדות שגר מלשון משגורה והבקרים אלףים מלשון אלופינו מוסכמים: ד' ר' בשן שם מקום הוא והוא שם אבורי צאן כלומר שהוא בראים וחוקים لكن קרא הצאן לשון עשתורת שהוא לשון תוקף וחוזק: ה' אף על פי שאין כתיב הכא קרונים כוון שמצוין בקרוא ולשון עשתורת חזק הוא מפרשין הכי בכל מקום דכתיב עשתורת אף על פי שלא כתיב קרונים: ו' פירוש דרכותינו לא נחלקו על פירושו של מנהם דהס ג' ב'

רמב"ן

ג. וטעם ואתבך. כאשר תעשה המשפטים לאhabת השם גם הוא יאהב אותו. ויתכן שייהי "ואהבר" ייצא, שמחבב אותו למשפחות הנשפות ולא ישנאנו עליהם. וברכך, שלא תאהנה אליך רעה בעבור המשפט. והרברך, שלא תמעט באבדון העובדים, אפילו היו דבבים אובידים כאנשי עיר הנדרחת:

טו. והסידר ה' מפקך כל' חולין. הנהוג לבא בעולם. והזוכר כל מדי מצרים הרעים, להבטיח ונתנו בכל שונאיך. או שירמו, כי בעשרות המשפטים ינצלו מהם ואם לא יעשו אותם יכואו עליהם כאשר באו על המצרים, כאמור בתוכחות (להלן כה ס) והשיב בך את כל מדי מצרים וגוי, וכבר פירושתי זה בסדר ויהי בשלוח (שםתו טו כו):

אונקלוס

ויתנו בְּכָל סְגָנָךְ:
 ותגמר ית בֶּל עַמְמִיא
 יי אֱלֹהֵךְ יְהִב לְךָ לְאָ
 תחיס עַיְנָה עַלְיהָן וְלֹא
 תפלח ית טֻעַתְהָן אֲרִ
 לְמַקְלָא הָוָא לְךָ: יי דִילְמָא
 תימר בְּלַבְךָ סְגָיָאֵין
 עַמְמִיא הָאָלָן מֵאַכְדִּין
 אָפָול לְתַרְכּוֹתְהָן: יי לְאָ
 תְּרַחְלָמְפָהָן מְדָבֵר תְּרַבְּרָ
 יִת יי עַבְרָ " אֱלֹהֵךְ
 לְפַרְעָה וְלְכָל מִצְרָיִם:
 יְשִׁינְעָן רְבָרְבִּין דִּי חָאָה
 עַיְנָה וְאַתְּיָא וּמוֹפְתִּיא
 וְיִדָּא תְּקַפְּפָא וְדָרְעָא
 מְרַמְמִיא דִי אַפְקָד " אֱלֹהֵךְ
 בּוֹ יַעֲבֵר " אֱלֹהֵךְ לְכָל
 עַמְמִיא דִי אָתְ דְּחַל
 מְקַרְמִיהָן: כ וְאָתְ יִת
 תְּוֹלְחוֹת אַהֲרֹן וְאַבְרָהָם. קְמָא קִיגְ: וְאָתְ
 תְּעַבּוֹד. שְׁבָט קְלוֹן:

**הַמְזָקָה וְהַזְּרָעָה הַגְּטָ�יָה אֲשֶׁר הַזָּעָקָה יְהֹוָה
 אֱלֹהֵיךְ בְּנִיעָשָׂה יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ לְכָל-הָעָמִים
 אֲשֶׁר-אַתָּה יְרָא מִפְנֵיכֶם: כ וְגַם אָתְ**

ספרוני

כמבואר לעמלה: לא ישיטם בך ונתנו בך שונאיך. ע"פ
 שיחנים בשונאייך לא ידרכוך בך בעינן يول מזרך אלף אליך לא
 יגש: (ט) לא תחוס עינך עלייהם ולא תעבד את אלדייהם. לא
 תחוס, ובזה האופן לא תעבר את אלהיהם, כי אם תחוס יאת'יאוך
 בili ספק: כי מוקש הוא לך. כי אמונם היוחנן חס עליהם היה
 לך למוקש שיפתחך לעבודת אלהיהם: (ז) כי תאמור איבכה ואוכל ג'הורשים. לא תירא מהם. לא שחרור מהם אלא ע"צ שתירא שהוא נמנע לו לא ה' שהיה לך. וזה כי יוצר תוכר את
 בהיותם רכבים ממנין. לא אמר זה ע"צ שתירא מהם אלא ע"צ שתירא שהוא נמנע לו לא ה' שהיה לך. וזה כי יוצר תוכר את
 אשר עשה ה' אליהיך לפַרְעָה וְלְכָל מִצְרָיִם. שהיו רכבים ותוקים ממן ונתנו בידך והאבודה את שמן:

בעל התורתם

כללות: (ז) זכר תוכך. חpull ויז' למלר שמכור מה צעקה נאך
 מלומת לככ' נחל: (ט) הספסות הנגדות. כל קלחפּ נאך נא
 ספּוק מון מצעיל למו לי פּוד יעסּ פּעַס פּנִית נפלומת למלר
 מלך מלך:

**וַיְתַנְנָם בְּכָל-שְׁנָאִיךְ: ט וְאַכְלָתְ
 אֶת-כָּל-הָעָמִים אֲשֶׁר יְהֹוָה
 אֱלֹהֵיךְ נָתָן לְךָ לְאַתְחָום עִינְךָ
 עַלְיהֶם וְלֹא תַעֲבֶר אֶת-
 אֱלֹהֵיכֶם כִּי-מַזְקֵשׁ הָוָא לְךָ: ס
 יי כִּי תָאִמֵּר בְּלַבְבָּךְ רְבִיעִים
 הָגּוּם הָאֱלֹהֵם מִמְּנִי-אִיכָּה אָוְכָל
 לְהַזְרִישָׁם: יי לֹא תִרְאָ מֵהֶם
 זָכָר תַזְפֵר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהֹוָה
 אֱלֹהֵיךְ לְפַרְעָה וְלְכָל-מִצְרָיִם:
 יִט הַמְפַתָּה הַגְּדוֹלָת אֲשֶׁר-רָאוּ
 עִינְךָ וְהַאֲתָת וְהַמְפַתִּים וְהַידָּ
 הַמְזָקָה וְהַזְּרָעָה הַגְּטָ�יָה אֲשֶׁר הַזָּעָקָה יְהֹוָה
 אֱלֹהֵיךְ בְּנִיעָשָׂה יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ לְכָל-הָעָמִים
 אֲשֶׁר-אַתָּה יְרָא מִפְנֵיכֶם: כ וְגַם אָתְ**

בעיה"י
ס פ ר

חתם סופר

על התורה
דברים

מרבינו משה סופר זצ"ל
בעל-שווית חתום סופר

יוצא לאור מכתביו ידו שערין לא ראו אוד הדפס
עם מריא מקומות צוותים והעורות בשם „שער יוספּ“
על ידו

ירסת נפתלי שטרן
חתן בן בנו של המחבר זצ"ל

ה' תשכ"א

יוצא לאור מחדש
על ידי

מכון להוציאות מפרים וחקיר כתבי יד ע"ש חתום סופר זצ"

שנת ה' תשס"ז לפ"ק

עה"ק ירושלים ת"ז

ח' זרכותן של מושב הילך מ' כנ' ג' חדרנו יהה, וכטבנש כי וכסוי ס' ממך כל מולי וכופן לכתלהפום ומל' מז' יומך כלם יוזמנו זא נז' כי'.

[תק"ס].]

ברור חטוא מכל בטעmis לה ו'סיט' נך עקר ונקלח
ונכמתק' וכסי' כ' מנק כל חול' וכל מזוי
מליט' ברעיס ה'ל יעתה לה יתמים נך וגיטנס
כל שוגליה וחקלה ה'ת כל טעמי' וג'ו. יהלמר לה כ'
טראיל טומי' דין כ' ובין טרי סתומות צחוטן כל
הצפ' כר' נזוע על חומם מהלומות יכ' יטראיל
בג' נזוע צלאס וממי' יקלו' נזוע כרכ' ע"ז ג'
למזוז הפליטמן וכ' *), וממש' כן כ' נז'י' כה
לגדל כל מינו פירוח טן כל מדינות צטנולס ננטז'י' ג'
על פסק' פט'יו לי גו' ופלדים' וונגע'ו' צ'ס פ'ן
כל פלי' שא' ט'ב' יוזע ליז' ג'יד כו'ן נז'ות נטע
ב' פלפלן [ק'לט' ב' כ' וט'י ט' מ'ט'ס פ'כ'י
בג' נזוע כל בטעmis וככ'לים, מהים נזוע ניכר ג'
על חומם לה ג' ורך ה'תו כ'ג' נזוע צ'ג' יקלעו' יטראיל
ח' ז' מ'ב' נז'ות ה'ל' נ'ה' ב'ק'ב' כ' מ' ה'תו כ'ג' נזוע
למוקס' אה' וטוע' נ'ה' ט'יח' ר'ה' ל'ז'ו' ל'ז'ומ' נ'ג'ו'
יטראיל צ'ותה ט'עה, וכ' ז'ז' ח'וטל' ג'ז'ו' ג'טמ'יא'ו'
בל' מעלה ט'דר'ו' י' נ'ח'פ'ן צ'טפ'ט' ו'כ'טפ'ט'
מכמ'ק'ל' ג'ו'ס' ג'ו' ג'מ'ל' כ'ב'יכ'ו', ג'ז' ע'כ'יו' ח'ס'
ה'ן כה'מו'ות צ'ז'ו' י'ע'ל' יטראיל' ו'ס' י'צ'ו' ט'ו'
וז'ו' ב'רו'ן ח'כ'י' מ'ל' כה'מו'ות ג'ז'ו' ל'פ'ן ג'ר'יכ' לח'ט'
ט'כ'י' ב'כ'יל' ו'מ'ע'ן צ'ל' ש'פ'ן מ'ן כה'מו'יט', ז'ל' ו'כ'י'
ג'ז' ע'קר ונקלח' ט'ה'�ו' לה'ו' ל'ק'ל' ה'ל' ב'כ'ל' ו'ב' ר'ה'ו'ס'
ה'פי' ע'מו ח'ר'ן א'ג'ן כמ'כו'ו'ס צ'מ'תק' מ'ו' לה' ו'כ'י'
ט'ס ע'קר ונקלח' ה'מ'ס צ'ל' מ'ז'ג' ה'ל' י'פ'ג'ן ג'ס'
ט'פ'לט'ג'וט', ט'כ' ה'מ'ל' ו'כ'ס'י' כ' מ'נק' כל ח'ל' וכ'ל'
מזוי מליט' כר'יע'ס' ה'ות'ס' י'ס'ו' מ'נק' צ'ג' י'ע'דו' ד'ך'
ל'ז'ו' צ'ל' ו'ט'פ'ב' ו'נ'ה' נ'צ'ל' ש'וג'יה' ו'מ'ז'י' ק'ל'ט'
כ'ט'ל'ג'וט', ה'ת'ב' מ'ה'ל' ה'ת' כל כה'מו'יס' כ'ר'ה'ו'ס' נ'ז'ו'ן
צ'ס' ה'ת' מ'ה'ל' ו'ס' י'ל'ג'ו'. [ט'ק'ס'ל'ג']

ברוח אסוציאציות כל העמויים לנו יוכו נזק עקר וגוי
ויהם נסכל שוגהך, מהז"ל [ב"ר ס' ז' בז']
בימם עקרים דלא יהי מילוי מגליכתו של לנו כי הילדי
לצצ'ת מנטס נפקוד ע"כ בימם עקרו, וכאכ' חט כ"י
לן גדר לנו יולח מקולל צכל ורלוינו לנו כי טהור
ש망ריכתו נפקוד בז'קה, הצל ביות כהויל ולן חנויות
מוסומות מופגניות ע"ל כי מוקס לנמות ונתמכויה, טל כן
לז'קה דלא יהי מילוי מגליכתו של לנו נפקוד, טל כן

¹⁰ במת' יומא דף ליה טיעב, תנא דרבבי משל לאדם שהיה מוכר נטח ואטרסמן בא למדור נטח אומר לו מדור אחד לעצמך בא למדור אטרסמן אומר לו המתן לי עד שאמודו אמר בז' אטרסמן אמר אני זכותה.

צמפל וגלי מכמיס פ"י שכוחן ר' מהרייסט, בפניהם זוכב נכון דזריסט כמו שתויה צלולו זונגה צפנתמו — ומוכן נכו בתמימות ג'ג' ולבונע ממוקם של יטחות מהירות שבעם כולם. וטיוו וטי' עקא זכות דימת בעקץ לאתלהן געפר וגלי מכמיס זכות אב מטען ותניינן למת כל המתפנישים כלב. [פרק"ה].

והי עקץ חטמעון למת המתפנישים וגוי וטמל ט' הילקון לך למת בכירית וחת כחסיד מילך נזען למונוטיק ומכאן זיכרן, פ"ז דכתיב גז' להלע"ב [וילט] כי יולדתו פ"י להבצחו למן הצל ווות למת צינו ווות צינו להריו וטמורו דורך ט' נזחות נדקה ומפטן, והי' חס' שטמרו בוגדים בממתפנישים כלהר ומפטן, וויל' חס' שטמרו בוגדים בממתפנישים כלהר ליאו נכס הרצפס הי' וויל' ט' על הרגלכם וציתו למת הילך דרכ' טליו, ועל כן עקץ חטמעון המתפנישים דזיקין לוי וטמל ט' לך למת כזרית הצל בעצט נלזחות ומכאן שע' יי' יולדתו להבצחו וככל. [תקפ'ע].

והיה עקב פולט"י טהדות וט' במקבזו זוכר רק מתפנישים, ולעיל סייט צמוקים ומומות ומתפנישים וכבר נתנו כו' בכרמץ", נבל כבר חמוץ צמוקס מתהר טכל כך ישי ריגל גמאות ט' וו' נכס צבל דרכיך ודבשו מעד צמראות בריגלו נכס ישי כמוקיס כמתפנישים שבתכל מתייג, ושיינו וכי' עקץ שבמיל' וצמוקיס במנדריס יוזח מותט עקציו יוס וו' וו' וט' נכס עד תיכי' כמתפנישים ווסטאיין צלע"ז, וולעפ'יך צמלהס ועתהס הותס פ' צתללו יומס ונלאס לרטע' פ' נבל מוקס וממלחס זר מאנס דלכלהה כיוון דצת נכס עזקציו היינו נין למומד פheid ולעין נכס וולפ'יך וממלחס ועתהס הותס, טל כן וטמל ט' הילקון לך ה' בגדה ווות פאמג, וווב נמר דכע'ב [חכלו' י"ע] צמלהס עקץ ער' ליל עקץ צזקציו וו' וו' פ' ר' גז' גז'ו וו' גלע'ו. [פרק'ג].

לא. והוא בז עקר ונערבה. כי בכח ה"ה להומת
כל טויבי דבר עקר לו טקלת כי נזוי צמיה גל
מלוי מילוח, וככלהב"ה ווּלְכָלְמַעֲנוֹת, חי מומין בעקליט לבעקרות איז' טלח
מהלומות, חי מומין בעקליט לבעקרות איז' טלח
יחצנו' ז' מטפחות מפרוץ ולזיה בטלת ריקם בעקל
להב בגיבוב וכעקלת מקה גס כו' חי' טגן מילוי
מתגענות ז' במטפחות ט"כ מע' כו' כתיזדמן
לטולם בעקלת לבטחה, חומנס בזומת יתלהות בזעון
כטפל לחיות טבקב"ל מסoil מכס כל מי ויחס כו' ויחס
וכיר עקלת צחונתה מ"ג ע' זכות מטהנה במלול
[כמוש] סכת קי'ו. ג', ח'כ לטולם מוד' לממען צינסיה
שלג' יוכה ברכבת מזוחותיכס, ט'כ בק'ב' כמוש' מומין
לכמגר האב שלוחה עקלת ולעקלת סלהיט טלינו' מנקר
שלג' יונדר נס כפול, נמלה' צרכותן כל תלול כו' ויחס
סימן מגרמת בזומת. וזה בדור תביס מכל ספמייס,
זוכה כו', נל' יוכ' בז עקל וממלכת מומנייס ימד

האשה נקנית פרק ראשון קודשין

ל

עין משפט

תין א סמג פאנק יי:
ההה ב פיי פיי מהה
פיט כה ליל נפנוג צה
וועצט זיך קיין לא
ספינט יי:
הווע ג פיי פיי מאה
מאונגע הולגע כ
חוב ד ה מיי נס פיט
הנונג גי:

זה הים נהור ורחב ידים:

זהר ספר

חַיִם חַתְלָמֶז

חולות הארץ הנורול בענקים. טפח וטשרד בענקיים. משופט כבכי מצולות ים המלח ווהופסקים. רדיין גבר תנכז בעוזו:

כבוד אדמו' הרוב הagan המובהק חריף ומופלפל. סינו זעוק הרוים: חמידא ופרישא, בוצינה קדרישא, המכוסרים בדורו מורה' ר' משה יהושע העשיל וצוקלה'ה אשר שמש בכתור הרבנן. בכמה קהלה ספונות: בן לאתו צדיק כבוד אדמו' הרב הנאנן האמתיג החסיד המקובל המפורסם מהו' מרדכי ואב צללה'ה האב' דפה ק' לבוב הטעורה עם הגנותות ותוספות חידושים, מאת ב'א' ח'ה הרב וכו' מהו' מרדכי ואב סג'ל וזה הדבר וכו' נוה' יוסף שאול טג'ל נ'י. אשר עשו מערכיהם ונטעו נטעי נעמנים, פרחי>Showcases, ונקראים בשם הראיות להם מפרשי הום ואשר הינעם למתיר ור והב סביב בהלהותם, הלא הוא כתוב בהקרמתם, לללות תוכן בונחם:

רְאֵלֶּה כָּלָה לְאַתְּ רְאֵלֶּה כָּלָה :

האלבערטאדט

ברדרופט הוקם על בית ירושם פישל בן א"א מהו צבי מוכנה דורש

Schnellpressdruck von H. Meyer.

(ג) והנה פל' סכלנו דברי סח"כ הלס מקומי חילנו מטבח טמלנס חמוץ יולו רוחני חמוץ סי"י טמלנס חמוץ ט"ח לפמוד ולאקי"ט. כבר כרכיש נטשנה ונוד גלעדי מלון. זאללהוס ט דיליק צפראה קומת ד"בג' כסורס אצער גלולנט גדריאי סל' קי"ל בכר מונא צבאי נעלמי נעלמי. ואלהילך דפה זאללהוס מכבוי לבי סכלנו המטה: יוק"ל' יול' נול דכרי כהוזה יפלס ט' פעלך ומיה' חזקלהיך כלמה מהה שלר גלעדי להסotta

076

כונרת השם ירבה

ספר

תפארת שלמה

על התורה

נ"ך תהילים

אילן 1234567

זה ספר כתבי קורש רבני תורה אשר יצא מפי אותו הצדיק איש חי ורב פעלים. חכם הרוזים המאיר לארכז ולדרים. חוללה מכאות עמקים. דברים נחמורים שבעתים מזוקקים. מפו ומפנינים יקרים. שפטיו בהן ישמרו דעת וחוקים ישווים. על טזר פרשיות התורה ונכאים וכחובים ולקוטים מש"ט הימה מסודרים. כלו ממחקים ומחדרים. ותוכם רצוף רוים צפון לישרים. שמו נודע בשערם. כבוד אדום"ו הרב הנאון, חסידא ופרישה, צדיק יסוד עולם, עמוד הימני, פטיש החוק, נר ישראל, אספקלריה המaira, פאר הדור,

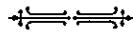
מו"ר שלמה

בהרוב המופלא החסיד מו"ה דוב צבי הכהן ולה"ה

אביך רדאמק

שלמה שמו ושלימה מושנתו. לוכר עולם יהיה זדקהתו. מהורה ישמע קול מבשר טוב לשארית בני חבל נחלתו. לכהן עמדו לארום ויוחיש לנו קין פרותנו.

נוסף השער בדף ראשון

יצא לאור מחדרש במחדורה נאה ומפוארת

עם הוסיף מ"ט ומפתחות ע"

אברהם לויפער

אביך דראג

בן אמר"ר החסיד האמתי איש החסיד בש"ת

רב רבי שלום לויפער ז"ל

שנה תש"ע לפ"ק

עולס (זוהי פ' פנתס דף רנ"ז ע"א), **ויכלל יומק** (בראשית מז, יב) **טני פערמיס כ"ל**, ווסו וקונס **הכל, וטן.**

עליה עליון. וזה אַהוּמָרִיס בְּמֻנוֹת עַלְהָה
וקוינה בכלל, מוד ו' עס פ' וגַּהֲמָעַ הַמִּזְמָרֶת
קִנְיָן, לוינו לִוּמָפָן, כל קוח נכנית לדיק יקוד

פרשת בחקותי

ע"ד ע"ב) וזה פלייטן דורך מלך. וזה פיי צויה ממן (דברים ז, ח) וממי גוי גדול מהמלך לו חוקיות ומתקנים לדיקיס כל סטומה פוזה, עמדו סמפלטיס נלצון לדיקיס עיין צהילצ'יך, ולדריכנו פוע נכוון שביבל מוגה יט עשר ספירות, ומספרם סימול שנקלה לדיק האות במשמעות קדושה, וגני חי ומווני, ווילמה ומלקז (מכתמי'ק).

7 אז יהמְר מֵס בַּמִּקְומֵי מָלְכוֹ וְגֹוי וְאֶמְרָתָשׁ
וְעַצְימָס מְוֹמָס וְגֹוי. לְקַדְקוֹ שְׂמִילָתִים
ז"ל הֲלֹן אָכָל מְגֻוָה נְהָרִי עַל מַחְנָה לִיכְמָה כֹּי
(קדושין ל"ט ע"ב), טויס לְעַצְוָמָס וּמַמְלָל נְקַדְלָ
אֲכָלָס וְכָמוֹ שְׁהָמְלָרָו ז"ל (עירובין כ"ב ע"א). הֲלֹן
נְרָלוֹס לְסָגָס נְעַצְלָוָם סְטוּרוֹת לְפָעָמִים עַוְסָה
אֲמְלָס בְּמִקְוָה נְמַטְקוֹה גְדוֹלָה נְדַמְלָנוּ
וּרְמִימָוּן כְּמַגְוָהָל נְפָלִים סְקָלוֹתִים, וְכָמְ"ט
צְמַפְלִיס (יט, יא) בְּנַמְמָלִיס מְוֹסָבָגָו, שְׁסַמְתִּי
כָעַל כָל הָוָן (שם קיט, יד), וְלְכָמִי גּוֹנוֹתָה טוֹצָה,
וְהַלְגָתִיס הַסָּס נְקָלָהִים שְׁוּמָלִי מְיוֹתָם, כָמְ"ט
(בראשית לו, יא) וְהַגְּזִוִי שְׁמָלָה הַמְּקַדְשָׁר, מְגַפָּה
מְמִי יְגִיעַ לִידָוָה מְמֻוָה, וּמְמַטָּבָה טוֹבָה
סְקָלוֹת צְרוֹן קוֹמָה מְגַרְפָּה נְמַעַשָּׂה (קידושין מ'
ע"א), וְסָוָה כָלָנוּ עַטָּה סְמַעַתָּה מְגֻוָה. וְהַנָּס
אָכָל אֶמְחָצָה וְמְזַוקָה קוֹדָס צִיכָה לִילִי
מְגֻוָה גַס כָן נְמַצֵּבָה לְמְגֻוָה, וְסָנָה אָכָל
הַמְמַצָּזָה וְמְזַוקָה לְמְגֻוָה קוֹדָס לְמְגֻוָה חָנוּ

לְהַשְׁמִילוֹ מָולְמֵךְ וְסַיוּ הַוּכְלִיסָּעֶסֶת כְּזָה
וְעוֹלָסָה כְּצָה, וְלוֹסָה נְדִיקָה מְהָה כְּיָ וְיִצְרָל
מְאַפְּטִיעִין סַיְינָו טַעֲשִׂית עַמְנוּ מְאַפְּטִיעִין עַל
הַאֲרָל לְהַשְׁמִילוֹ מָולְמֵךְ.

וּבָזָה יַיְלָה הַטְּרִי כָּלְ יַרְהָה כְּיָ סַאְוָלָן צְדָלְכִיָּו
(שם קכת, א), וכְּנָלָן צְפָלְטָמִי הַס
צְמָקְוִי מְלָכוֹ צָלָלָה צְלָכָס סָוָה
סְמָמְצָה לְעַתָּות כְּמָיָה, הַזָּה הַטְּרִי וְטוֹגָ
לְהַזָּה לְהַטְּרִי כְּזָה וְמוֹבָה לְהַזָּה לְעוֹלָסָה כְּצָה
(אבות פ"ז מ"ד). וְזָה פְּרִשְׁתִּי צְהֻצְעָנוֹת
צְהֻצְעָתָה צְוָמְלִי מְיָה מְוִכִּי יְשֻׁוָּות,
צְהֻצְעָוָה צְהִים מְמָמָם צְהָס צְוָמְלִי מְיָה.
וְזָה שְׁצְפָלְתִּי וְהַמְּמָנָן (דברים ז, כה) וְזָה
מְסִיסָה לְנוּ כִּי נְתָמוֹר לְעַתָּות וְגוֹי,
צְעַמָּל טְלָמָצְיָן וְזָה וְהַלּוּ פְּתִיָּה צְפָנָה
סְפָמָוק טָזָה סְפִילָוָת וְזָה
וְלְפָנָן סָוָה פְּטָוָת צְמָמָה צְפָקְדוֹת צְלָחָן סָוָה
עוֹטָה וְזָה כְּמָיָה (זהללים סב, יג) וְלְהַזָּה
סְמָמָל, זְהָמָת מְסִיסָה לְנוּ סַיְינָו כְּזָה
כְּזָה, חֹזָן כְּזָה סָוָה כִּי נְתָמוֹר לְעַתָּות וְגוֹי,
וְקָנָל (מכחיה"ק).

*

הנרטיב

וְגַתְתִּי גַּמְיִיכָס צְנָמָס וְנוֹמָס הַלְּרָן יְצָוָה
וְעַזָּה סְפָלָס יְמָן פְּלִיו וְגוֹי וְהַכְּלָמָס
לְהַמְּכָס לְצָוָעָן וְגוֹי. סָנָלָן צְעַנְיָן סְגַטְמִיס
לְכָמִינָה (דברים כה, יב) יְפָמָה כְּיָ נְהַטְּמָה
סְטוֹבָה לְהַמָּמָל הַלְּרָן צְעָמוֹ, דְּסָנָה נְעַילָה
מְיִינָה כְּמִיבָּכָה כָּל צְנָלָכוֹת צְרוֹךְ הַמָּה צְעַלָּה
וְגוֹי (שם שם, ג), וְמָסָה מְוַקִּיפָּה עַד צְנָלָכלָת
הַמְּטָל יְפָמָה כְּיָ נְהַטְּמָה הַמָּוְרָה
צְפָלְתִּי צְרָלָאָת צְצָעָת צְרִיחָה סְעוֹלָסָה
צְנָצָלָהוֹ צְצָמִיס וְהַלְּרָן וְכָל צְנָהָה, כְּמִינָה
(בראשית ב, ה) כִּי נְהַטְּמָה כְּיָ וְמָלָס הַיָּן
לְעַזְוֹד הַמָּה צְמָהָה, נְפִיאָה צְעָוָה הַיָּנוּ מְוַזָּן כִּי

הַוּכְלִיסָּעֶסֶת כְּזָה, הַכָּל עַצְיִית סְמָיָה
הַוּמָס הַמָּיָה צְנָהוֹ נְלִיָּה סְעַטִּיהָ הַס
פְּנַטְהָרִיסָה לְעוֹלָסָה כְּזָה.

וְלֹזֶה הַמָּל הַס זְמָקְוִי מְלָטוֹ, דְּסַיְינָו צְכָל
סְלִיכָה וְמִמְצָוָה צְלָכָס סָוָה
צְמָיָה, וְצְמָלָמָס דְּסַיְינָו מְגַמִּיס מְמִי יְהָ
לְיִלִי וְהַקִּיְמָנוֹ, וְעַצְיִמָּס הַוּמָס וְהַמָּל כְּנָה
לְיִלִי סְעַטִּיהָ סְמָיָה, הַזָּה גּוֹטְלִיסָה צְכָל
סְמָמְצָוָה וְסְמָזָוקָה לְסְמָיָה קְוָדָס
לְעַטְיִמָּס, וְלוֹס הַמָּל נְלִיָּה עַטִּיהָ, הַזָּה
מְסַיְוָךְ לְטָמוֹן צְכָל סְמָזָוקָה וְסְמָמְצָוָה צְלָ
סְמָיָה לְעוֹלָסָה כְּזָה, הַכָּל הַס מְסִיּוֹ צָוָה
סְמָדְלִינָה צְכָל מְמָצָומִיכָס צְסִלִּיכָה,
וְצְמָלָמָס בְּמַעַן וְהַכִּיָּה צְמָל סְלָדָלָר, וְגַם
וְעַצְיִמָּס הַוּמָס, הַזָּה וְנְמִתִּי גַּסְמִיכָס צְעָםָס
וְגוֹי.

וּבְדָרֶךְ וְסַיְדָה לְפָלָט פְּסָוק צְמָסָלִיס (קיט,
ט) חַגָּל חַנִּי נְכָל הַאֲלָרָן
וְלְצְוָמָלִי פְּקוֹדָן, מְפָדָן כְּיָ מְלָהָה סְהָלָן (שם
שם, סד), סַיְינָו עַל יְדֵי סְלִיחָה וְצְוָמָלִי
סְפָקְוָלִיס סָנָלָן, עַל יְדֵי כָּן מְפָדָן מְלָהָה
סְהָלָן. וְזָה יְדָה לְפָלָט סְפָמָוק (זהלה ח, ח)
צְוָמָל מְיָהוֹת נְהַטְּמָה לְעַד לְעַד, צְסָקְלָן וְגוֹף
סְמָיָה נְצָהָל לְעוֹלָסָה כְּזָה, וְצְמָיִלָּת סְמָיָה
הַכָּל צְעָלָסָה וְנוֹיָה נְכָל דְּכָל לְעַד, הַכָּל
הַס צְנִי יְטָהָל הַיָּסָה צְכָל וְהָהָר עַזְוָתִי
סְמָיָה נְדָל צְלָמִי סְיִום צְוָמָלִי מְיָהוֹת, הַזָּה
חַלְילָה חַיָּן נְהָס סְפִילָוָת צְעָלָסָה לְקָה כָּל
לְעוֹלָסָה כְּזָה.

וּבָזֶה פְּלִשְׁתִּי סְפָמָוק (זהלהים קיט, קלו) פְּלִגִּי
מִיס יְלָדוֹ עַנִּי עַל נְהַטְּמָה הַמָּלָמָךְ,
נְדִיקָה מְהָה כְּיָ וְיִצְרָל מְאַפְּטִיעִין (שם שם, קלז),
סְמִימָה כְּיָ פְּסָוקִים עַל פִּי סָנָלָן פְּצָוָת עַל

הנחות חב"ת

תורה אור האלים
ו-שוננים לגביך
לכrichtה גם בשבחך
ביחיך יכלחך בחרך
ובשבך ובគימתך:

אדרוי שפטוי הפתחה
ופי יגיד תhalbזין:

[תהלים נא, ז]

עדי (מגלאי: והלט' ב, ט)

הנְּצָרָה

בְּנֵי פְּעוֹלֶם וְהַדּוֹן;

ו) סוכך יי' לכל
רו' רצפה במלכות

בתקופה שבצ'וֹן בתְּחִילָה
בְּנֵי עֲשָׂרִים ואֶחָד יָמִים

[היאן י, ז]

רְשִׁי לְקַפֵּן לֹא עָמָד נָגִיא אֲלֵכִים :

כ' רברן גמ' לילא' ב' ב' ברורה לא'. דמ"ה מע' לא' נפקך כל זון נמי מלה כביס וט' גכל'ה: ליט' ר' ב' ג' ג' ט' עמלען צל' שוכות צח' לא' דצטהי'ן: קימשא, מעט': הגבררה. סמל' עמלען צל' שוכות צח' לא' דצטהי'ן. סתוקפלמו' לנויט' עלא' נמי מכםיס קוקקן' להא'ינו' יוט': ממאן אמר': נקען צ'י' פולט' דצטהי'ן (ר' ג'): אמר' מוד קורא ק'ש'. כל ערימת מטלחה ומוח'ע' מתחפּן': מס'יע' ליה לא' יוחנן: לדומג ערימת נמי' ק'ש' ווילמרן מפללא' ^(ט) קלי' זיקימונן גהויל'ה מפללא'. והל' נר' יזקעען צ'ן לוי' לדומג מפללא' ווילמרן ק'ש': זה הופמן. וכל טkan' דסתרה דעיקיר גנולומ' מיליס' גנטמ'ליא' הס' ^(ט) דליכען ממלכתה פְּקַפְּקָה ילו' צי' קיטלמאן (מאם ג') ^(ט) וקמייכם גהויל'ה מפללא' דמא' דז' נמפר מאליס' חיזונה וממציא ישן כל' הושרא בערב' נכט' ז' א' לזרו' למ'רו' כרב' מלילאל סברא לזרו' ז' כרי' לזריך את' א' הא חביבים עשו סייג' ז' אדם בא מן השורה תורי' ואוכ' קימעה' ממעא' ואחר' אקרוא' ציזונה וממציא ישן כל' הושרא בערב' נכט'

שומם רואית ביה ^ט פותח את ידך
מזר רבי יהונתן מפני מה לא נאמר
בכתולת ישראל בעמרא מאחר זכי
לו ה' כי (ט) חור דוד וסמכן ברוח
אל יורה ממה שנאמר בגבriel
ישראל אשר ריאתי בחון בתקלה
ובקבב הכא ויעף אל אחד מן
כל באחת גבריאל בשתיים אליהם
קראה אדם ק"ש בביבה צי' מצוה
בכובכם ודומו סלה אמר רב נחמן
ה' י"ג

וְאֶל אַדְרָבָה אֲזִינָה כְּקֹשֶׁתָּה: וְאֵת
כָּךְ, זֶה וְגַם אֶל אֶחָד מִן הַשְׁלֹשִׁים
עוֹד אֵין מִכְבָּר פְּרָנְצְּסָה וְהַלְּשָׁן גְּרָנְצָלָאָל אֲשֶׁר
בָּה: וְהַלְּשָׁן בָּה וְלִכְתָּבָה בָּרָם עַפְרָה
בָּאַל-עֲנוּנִי אֲנִי מְתֻרָה שֶׁמְּאַל פְּלָמִינְגְּה
נָטוֹר בְּלִבְבָּם אֶל מְשֻׁבְבָּמָה לְמוֹנָה: וְהַלְּשָׁן

אָא אַבְעָא סְבָרָא דָרִי וּתְנֵן סְבָרָ נָאֹוֶה מְאוֹרוֹת
לְאַהֲוָא אַלְאָ עַד צְפָרָא וּרְיַוְשָׁע בְּנֵן לְיַי סְבָר
הַוְיָא נָגֹוֶה מְעַלְיָתָא אַבְעָא קְרָא וְשָׁוֹיָה מְקָרָא
וּבְקוּמָר רִי וּתְנֵן סְבָר מְקִישׁ עַכְבָּה לְקִימָה מָה
כְּכִיבָּה נָמֵי קִישׁ וְאַחֲרָכְבָּה רִי יְהוֹשָׁע בְּנֵן לְיַי סְבָר
הַה קִישׁ סְמָךְ לְמַטְחוֹ אַפְּ שְׂכִיבָה נָמֵי קִישׁ סְמָךְ
בְּעוּרָב מְבָרָךְ שְׁתִים לְפָנָה וְשָׁתִים לְאַחֲרָה
קְרָא סְמָךְ נָגֹוֶה לְחַטְפָּה דְּהָא בְּעַי לְמַיְמָר הַשְּׁבִינָנוּ
נִיכְבָּנוּ בְּנָאֹוֶה אַרְכְּתָא דְמִיאָ דָאַי לְתִימָה הַכִּי
אָמָר רַבִּי וּתְנֵן בְּתַחְלָה אָמָר ^י הַשְּׁפָטִי הַפְּתָחָה
זָוִון אָמָרִי פִּי אַלְאָ הַתָּם בְּיוֹנִין דְּתַקְנִין רַבְנֵן לְמַיְמָר הַיִּה
דְמַיָּא הַכָּא נָמֵי בְּיוֹן דְּתַקְנִין רַבְנֵן לְמַיְמָר הַשְּׁבִינָנוּ
כְּבִי אַלְעָוָר אַדִּיר אַבְנָיא כְּלַהֲוָמָר תַּחְלָה לְרוֹד
לְזָהָוָא בְּן הַעוֹלָם הַבָּא מָאִי טָעָמָא אַילְמָא
אָא ^ז אֲשֶׁר תִּמְיָמִי דָּרָךְ דָּאתָא חַרְמָנָיא אַפְּיַי ^ח אַלְאָ
נְזָהָן לְחַם לְכָל בְּשָׁר אַלְאָ מְשֻׁומָּה דָּאתָ בִּיה חָרָתִי
לְלֹתָן שֶׁל שְׁנָאִי יְשָׁאֵל דְכָתִיב ^ט נִפְלָה לְאָחָסִיפָּה
^י עַד קוֹם בְּתוֹלָת יִשְׂרָאֵל אָמָר רַבִּי נְתָמֵן בָּרְצָקָא
נוֹפְלִים: אַדִּיר אַלְעָוָר בָּר אַבְנָיא גַּדְלָה שְׁנָאָמָר בְּמִן
אָחָרְךָ מִן הַשּׁוֹפְטִים וְאָלָו גְּבִי גְּבָרִיאָל כתִּי ^י וְהַאֲשִׁישָׁן
הַרְאָיו אָחָר מִכְּאָל הָא אָמָר רִי וּתְנֵן אַתְּיָא אָחָר אָנָא
נְגַזְלָא אָחָד (מן) הַשְּׁרִים הַדְּאָשָׁונִים בָּא לְעַזְוִינִי תְּגָא מְיִי
וּבְשָׁעָת הַמְּגַבְּה בָּאתָה: אָרִי יְהוֹשָׁע בְּנֵן לְיַי אַעֲבָר

**מי קרא רגנו ואל הרחמוו אמרו ללבכם על מ...
ה) נבלעה לא תוטף כום גזלה
הנבלמים ווועך ליל נקודות: א-
לען מעיל המלחין: ב- ו- ג-
טערט טערט געגע אל עגנון פטען**

הרבנן מילא אדר גניזת קורא ר' נריה
אל קראתו כוונת ר' יונה (ב' ע"ז ד' ר' ר' סמואל)
ובכונת ר' יונה (ב' ע"ז ד' ר' ר' סמואל)
בראשי עיון ירושלמי (א"ה) דסומנת ורבה אלין צורה א"ד בר אבון
דר' אלן ארכנט ברכות טבון (ב' ע"ז ד' ר' ר' סמואל) (הרבנן מילא אדר גניזת קורא ר' נריה אל קראתו כוונת ר' יונה (ב' ע"ז ד' ר' ר' סמואל))

זוקורא קריית שמע ומתחפץ.

**ויא א מוי פליק ו
ארליגוּת מפְלוֹבָה בַּלְבָּד**

הרגחות וציוויליטי

אוצר החכמה

זה השער לד' צדיקות יבאו בו

ספר

אלימלך זצ"ל ז"ע ועבי בעה"מ ספר בני יששכר ווד'

על תורה

מאט אידמיה אוֹר עָלֶם קָדוּשׁ הַקָּדִשִׁים הַהֵּה רַב הַגָּאֵן חַדְקִין
 הַקָּדוּשׁ אַסְפְּלָרְדִּיא הַמְּאוֹרָה . מְנוּהָה הַפְּטוֹרוֹה . אִישׁ אֱלֹקִים . כָּל
 חַלְאָ אֲנִים לֵי דָמְטָמָן גַּלְעַן לֵי . חַכְמָה הַחֲכָמִים . נְבוּן הַנְּבוּנִים .
 רַב רַבְנִים . רַכְמִים שְׁתוֹ דְבָרֵיו הַקָּדוּשִׁים . הַמְּאוֹדִים וּמוֹהָרִים
 כּוֹחוֹר הַרְמִיעָן מִן דָוִיד זָצֵל זַיְעַ וּעֲבֵי אַבְדִּיק דִּינָאָב . בָּן
 לְאוֹתוֹ צָדִיק רַכְבָּי יִשְׂרָאֵל וּפְרִשְׁיו רַב הַגָּאֵן הַקָּדוּשׁ מִן צָבִי
אלימלך זצ"ל ז"ע ועבי בעה"מ ספר בני יששכר ווד'
 חיבורים קדושים.

נדפס פעמי שנות עיי דרב וכור טרה שמאלי-האנגלי-הנורווגי טעד

בקאוסט נאלציגן.

בדפוס המשוכחה של גנדי טרה אורן דוב טיזעלס ני מטתקאטעש שנה תרמ"ה.

דור

וathanan

צמה

ריה. נטכל זאת ושמיר ד' לך את הדבירות כמו שלחת עוקף פגילהך כהן. ספירת טמירך ניכר מילוי וועזוקין ווילכיות: וגס וברך. פרי בטנק ויתן לך כל אקלילותך נך גטוש : ט

שפטתך לא בלהה טעליך ורגליך לא באזקה זה ארבעים שנה.
יל' מכו ספלהה טהפליט אמרה ה' חקק סות ל' קראל דיקלה שאנדריס נך צלו וחריגליים נך גלקון. סחס חלכו זה לירעניש טכס זממידות. ויל' ר' ר' חי' חטלי'ה. כידוע דח'יל פ' עלי' ויל' דרכן רגנון. גוחטיל דידטן. ותני נלכי לדינן דטלאי. ותני כרען דטוקטן אכיתו טול :

וזהנה ליין לך מקומות מתקן סקליטות כאו צמגדער הנדריל וסנוריל סטול. ומולצתם סאקות עלינו סיקוף להוננו גענכי כבוד ויק. הול אקיוף כלאל חקיכת צנטן' נל צלי'. נל ובל לזווע גנגוליכו טוס מד מילון חי כי כל חמיליכיס גדרמו גענן גענדי. תלחה גאנגוליניס ורגנלי. חי' סטילאות נל' טוס כאלן. חי' ורוק :

במקראי קודש בטרשה זו ארץ הארץ ושוררה וגוי ואכלת ושבעת וברכת . ח' נס מצ מרדאים חי' נל סלכות טודזה ובהתז . ויס לראו ניכ' גאנקלד מקודש כי' ד' אלדריך טבאך אל ארץ טוביה. ארץ נחל' טים . נטלהה חינטה סללו ארץ נחל' טים . מילומיס סלכות נמייה גענודת וו'ס סלחומייל טיט דראשונים טאוח' . טים אמצעים רשות . טים אהדרנים חובה . טינגו קני הוטיות אדר טאריך וחות' חי' מאחל' . והיגג טים גטלי'וות גלומות סללו דוק ותאלאל טלית כל סלכות פק��ים כיל' ויט' גירוח גאנקלד קודך סללו כל סלכות קעדא טס סניט'ס גטלי'וות ורוק :

ואנבי עטדי' בדר וגוי . ארבעים יומן ורביעים לילה . וישטע. ד' איה . נט' בפעם הדוא לא אבה ד' . השותיתך . פא' על מינגה נט' גאנבי גאנקיות גאנטם . יתיב פקיק

א'לדי' הדרי הקרים לדי' מאסיב קרו'ך ד' לכל קוילחו כו' וגוי טילל מס קוילחו מהפכין חותם .. ללחמים ליקדיל :

ובזה יטיג' גיב' לטען פקריה טלהחדי' ווי' גוי גדו'ל לאפר מה חוקים וטשטחים לדיקיס ככל הסורה. כי כל זה גטמת עיי' חתומות קז'ס גנרא' חאנולס ומי' הנדריקס . פ' גיאלן גאנטוטקס גאנטוטס טיז'ו וכטאמס עמאך דזק'ן צהוותה פהורה. ושי' עס האלך גאנטול גאנטול. מיל' יקול'ט גאנטוטס לנטנות חאנטם קרלינס טפונג ויט' נט' ניכ' נח' חוקום ונח' טשטחים כמו בתורה ודוק :

פ' עקב

7 זה עקב וגוי ושמרתם וגוי. ושמיר ד' . י' ודרוע טרייך פכמוג תאטמעין . ושמרתם. ועשיהם. וגילוח עט' מעלאי חיל' כל' חאנגר על דורי חכמים חי'יך עימה וטוק' נק' יערות דבש. מזען העוגן על דורי חכמים סול' מהו' אסטענרג מל' דורי חוויה טרייכן מדים. וטמלה' וגידן גאנטולין. וגיניך מיכ' חי'יך מיט'. ומיין מד'יא פאליס יד גאנל' זוילק חנן לרטאנ' טן מלך ליאן לדונו גאנט'יס טעל' נטמונין תל'יך אלה. לו טאול טיכו' חי' או' עטודך. הול' צואר טממח כל סאלך טאנדר ווילcum גאנטולין צלו גלטי' לטומ' יט' לו לטומ' לאיגון כל חאנגע נו' ויד. כן חאנט'ים גאנקו מאהו מיזוק גאנט'יס יומל' «טעל' פול' » :

וזהנה לש גאנט' פיענויות חומאי דיט מד'ית כי'ט מוש פונת האלוזה. קיודר אקלס הקב'יה פ' כל' מיכ' גס זקהל' טאנל' יומר עדג'י תול' . דפיכר אלו'ה צס'ל' טאנל' ליכל' . וכס' כל'ן האג'יח' טוס'יך פ'כ' . אלו'ה צס'ל' פל'ם' וברך ט'י' בטנק ושר' אדרטנק. נך' נא' מוש'יך להילן . וזדה. חול' גאנ' טאטט. פאנט'ם יט' נך גטוש'ים עקב מפאטלאן. דעריס אולדס דט' גאנט'ו וט' חקיניס ואנדריס חאנט' וטפיד'ט. גאנט'ו גאנט'ה גאנט'ס ווק'יט' אט'

(17)

מדרש רבה

עם כל המפרשים

כמבואר בשער השני

יזא לאור

במהדרורה מפוארת ומשוכלתת
משלב את שני המדרשים המפורסםים
מהדרות דפוס וילנא ומהדרות עץ יסף
לייצירה חדשה ומהודרת

ארכנט

CARD A בראשית א

פרשיות בראשית, נח, לך לך

הוצאת ספרים ח. גשל ירושלים
פועה"ק ירושלים טובב"א

ז' ט

אמרי יושר

אן שמה בוצא בה. וכחיה
וירע ער וויה ביך ובוכב יומן הו
אות ריש בע נומני ובלע אלמן
הוילקן בון זי להה כי כה
אותוינו אוניות השם סכיד�
אל בויז ואה בונפיך האותיות.
ווכתיב וויז ביך וויז בוקר
וים ???: הוא דאין הדוה טרי
ללהרצ' קלילע שם שטח
לחתבות לאל נזק שאצלן בון
עמידון אין שליטים אין רושעים
לב רוחבש לונזון בוכלאן אלל
בשאר נסימות אין זה פלא בון
כי הווים וגאנטס האם.

באור מהרי"ט ג פלסטינמה. רב"מ פי' כל"י דת וגורה.

יקוטים
שנאנגר ווּרוּ צָרָה
בְּבוּ כִּי מַלְתָּה וּזְמָה עַל עֵינֶךָ
חֲדָשׁ אָל עַל עָה צָרָה שְׁלָה הָהָה
הַמְּלָפִים אָל בְּעַת שְׁמָה
שָׁאַן כְּטוֹבָן לְפָנֶיךָ
שְׁמָאָל שְׁמָלָל וּזְמָשָׁשׁ עַל
הַצָּרָה עַל השְׁמָה כִּי מַלְתָּה
וְהָהָה מְשָׁשׁ עַל דָּרָב הַעֲטָרָה
וְהַתָּה חָרָב כְּאֹלָה וּזְרָב
וְהַרְבָּה חָרָב כְּאֹלָה וּזְרָב
אֲכַפְּשָׂוֹן יְהִוָּה וְהַבָּרָב כְּבָרָב
וְזָרָב אֲשֶׁר הַחֲלִילִים).

עַז יְסֻף גָּזֵץ מִדְרָשׁ רַבָּה סִדְ‍ךָ לְךָ פְּמַ"ב [יד, א]

המלך. שהויה לו כרם כו', لكن' פערעה נובוכונזר שהציזו את זה והזיא צרה מלולת שכאו נון לעקור הנפן נולח ואחרו רוש הארכבים. והשכט נובוכונזר שיטמות על ידו (נזהיר). החרש המנוסר אָלְפַת. שהגלה נובוכונזר אומות. והם הוציאים או הוציאים.

יְאַדְבָּעָה, יְתִלְתָּאֵרֶבֶע פָּסֹקִי, כִּיוֹן

בדרכיו אין כרך אחד לא בירתו ונו ("זהה").
שנתוקייתה בואה זו בעין יהודית-נולדה. וללא
שנכתב עליי נורית הנגלות. פרטנטם
גנורה. בין שהגיא לפסוק הוי
צדקה כו. או עם שתסור
המחלנות ממנה. אבל נפסוקים
הזרה אשוניות לאחש דקאמר
בכחו ואנו תלא כלומר אע"פ
שכתב נלה יהודה דרך נהמא
קדאמר קרא והוא ערדין ישליך
("יפח"). התיחסו הכל גוזים וו.
כבי על ידי מעשה יהוקים נחתם
בחורבן ביהמ"ק אשר
דידיא צרה כולה בנהל. ומוח צרה
הHIGH חיותה שם ויהי רעב כו. פ"
שדרה בעין שפהנו את
שופטיםם. לפס. מס. גבאי

שָׁהַגֵּעַ לְפֶסְוֹק (איליה א' ח) קָיוֹ אָרִיךְ לְרֹאשׁ, (וַיָּמָה שָׁם) קָרוּעָה בְּמֻטָּר הַסְּפָר וְהַשְּׁלָךְ אֶל
הַאֲשׁ עַד תִּמְכַר כֵּל הַמְּגַלָּה עַל הַאֲשׁ אֲשֶׁר עַל הַאֲתָח. בֵּין שְׂרָאוֹ הַכָּל בְּן הַתְּחִילָה הַכָּל
צָוֹחֲקִים וַיְזִיהַ בִּימֵי יְהוּנָקִים. (וַיָּמָה א' וְיִהִי בִּימֵי שִׁפְטִים, וַיְמַה אָרָה חִימָה
שָׁם, וַיְהִי רַעַב בָּאָרֶץ. לְמִדְינָה שְׁהִימָה חִיבָת לְפָס לְשָׁר. שְׁלָחַ הַשָּׁר גַּפְאֵי טַקְיוֹן
לְגַבּוֹתָה. מָה עָשָׂו לוֹ בְּנֵי הַמִּדְיָנָה, נִטְלוּ אֶזְהָר וְהַבּוֹ אֶזְהָר, וְאַחֲרֵךְ אָמָר אָנוֹ לְנוּ
בְּשִׁירָגִישׁ הַשְׁפָטִים בְּכָרִים תְּלָלוּ, מָה שְׁבָקֵשׁ לְעַשְׂוֹת לְנוּ שְׁעִינָנוּ לוֹ. קָדְבִּימֵי שִׁפְטִים
הַשּׁוֹפְטִים הַיָּה אֶתְמָם מִישְׁרָאֵל עַזְבָּד עַבְדָת כּוֹכָבִים וְתִיכָּה הַדִּין מַבָּקֵשׁ לְהַעֲבִיר עַלְיוֹן
מִדְתָּן וְתִיכָּה הוּא בָּא וְמַלְקָה אֶת הַרְןִין, אָמָר מִה שְׁבָקֵשׁ לְעַשְׂוֹת לִי עֲשִׂיתִי לוֹ.
שָׁאָמָר אָוי לֹו לְדוֹר שְׁשָׁפְטוֹ אֶת שׁוֹפְטִים, קָדָא הַוָּא דְבָמִיבָן וַיְהִי בִּימֵי שִׁפְטִים
הַשּׁוֹפְטִים וַיְהִי רַעַב בָּאָרֶץ. (אַחֲרֵי א' וַיְהִי בִּימֵי אַחֲשָׁוּרֹשׁ, וַיְמַה אָרָה חִימָה שָׁם,
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵּז וְלְאָבֶר. מַשְׁלָל לְשָׁר שְׁהָהָה לוֹ פָרָם אָחָד וְגַנְזָדָגָה לוֹ גַּי שׁוֹגָנִים,
הַרְאָאָשׁוֹן מִתְחִילָל מַקְטָפָה בְּעוֹלָלָות וְהַשְׁנִי מַזְגָּבָה אֲשָׁפּוֹלָות וְהַשְׁלִישִׁי מַעֲקָר בְּגָנִים, קָדְ
פְּרָעה (שָׁמַת א' כ' בְּלֵהָבֵן הַיָּרָה מִשְׁלִיכָה, נִכְוּכְנָצָר וַיָּמָה כ' חַחְרָשׁ וְהַמְּסָגָר
אַלְפָ, שִׁירִי בְּרָכִיהָ אָמָר יְהִתְרֵשׁ אַלְפָ וְהַמְּסָגָר אַלְפָ, רַבְנָן אָמָרֵין בְּלָם אַלְפָ. הַמְּנוֹ בְּקָשׁ
לְעַקְרָבְנָן בְּלָהָה שְׁאָמָר (אַחֲרֵי ב' לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵּז וְלְאָבֶר אֶת כֵּל הַיְהוּדִים וְגוֹי וְכַיּוֹן
שְׂרָאוֹ הַכָּל בְּן הַתְּחִילָה צֹוֹחִים וְיִ, קָדָא הַוָּא דְבָמִיבָן וַיְהִי בִּימֵי אַחֲשָׁוּרֹשׁ. שִׁירִי שָׁר
אָבָא מִשּׁוּם רִי יְזָחָן, בְּכָל מִקְוָם שְׁגָאָמָר וַיְהִי מַשְׁמָשָׁ צְרוֹה וְשְׁמָחָה, אָם אָרָה אַיִן צְרוֹה
כִּיּוֹצָא בָּה וְאָם שְׁמָחָה אַיִן שְׁמָחָה בְּיוֹצָא בָּה. אָתָא רִי שְׁמוֹאֵל בְּג' וְעַבְדָר פְּלָגָא, בְּכָל
מִקְוָם שְׁגָאָמָר וַיְהִי מַשְׁמָשָׁ אָרָה, וַיְהִי שְׁמָחָה. מִמְּבִינָן לִיה וְהַקְתִּיב (בַּאֲשֶׁר א' וְיִהִי

על כתבי נסיות ובתי מדרשות. פרטונגמאן פיליטס כלגוט פטמן המכ פדמ מגאנין פַּיְמִינָן זודענעם. והוא בקרוא יהודי שלש דורות וארבעה. מפואר גאנקלין סאגע לפוקס טמיטי קוי נוליך לנומיד יקיענס נמער כטפוף וכטלן לא הולך אל על קהלה. מם המגן. גאנלן אוותה והכו אוטו והגבו אוטו. פיליטס גאנזטער ניסקס ברגנס וונגען ווועגן ווונגען מייניג. אווי גאנזטער שופט האנאלט נומער זו ווי זא ומיכ רגען זאנקלטן. שופט אולן חומס יוכלא נומער זו ווי זא ומיכ רגען זאנקלטן. שופט האנאלט נומער זו ווי זא ומיכ רגען זאנקלטן.

אתגנות כהונת

ברכיה אמר הרחש אַלְפָ וּמִנְטָר אַלְפָ וּרְבָנָן אַמְרוֹ. עֲשֵׂה
מִמְקֻמוֹת כֶּן^ג, וּבַיּוֹן שָׁרוֹן. כֶּג וּכְיוֹן שָׁרוֹן כָּן הַחַחְילָוּ
הַכְּלָ צְוֹחַן כָּרִי. אֲם צְדָה. סָה מַדְעָן גַּדְעָה. וּמַבְדֵּל פָּלָגָה.
וּמַהְמָה מִלְּקָה וּמִלְּגָמָה וּמִלְּגָמָה עַלְגָּה.

ספר

דמשק אליעזר

דזיקוב

עם השלמה

חלהך ראשון

זה הוא ליקוט דברים יקרים עה"ח נ"ג
ש"ם, מנהגים וענינים שונים

מאהת האדם הגדול בענקים
צדיק וקדוש אלקיים עליון נורא מאד
מרנא ורבנה

מוחד"ר אליעזר הורדזוייז זוקללה"ה

אבד"ק דזיקוב צ"ו

נערכ ונסדר ויו"ל בפעם שניית בהערות
והוספות מפי סופרים ומספרים וגם מבת"י
בחמלת ה' עלי

נחים מאיר גערמאן

שנת תהא שנת טימן ברכה (חשמ"ב) לפ"ק
ברוקלין ניו יורק

פנחים

השיב את חמתו. סיפר וכפַךְ פִיצָת חַיָּמֶס וְנַעֲשָׂה מִמֶּנָּה לְיַרְוֹף מַחְיָה.

(אור ישע רפוס תשל"ז ל��שי מהר"א מהר"ק ר' אהרן מרפאשיץ בשם חותנו זקינו מדזוקוב, ד"ה

פנחים) מ"א

ואתחנן

אתה הרأت לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו. להה לפה
צמלק וכי פ"ז סקצ"ס גוזל ולדיק מגעל.

עקב

7 זהי' עקב תשמעון וגוי' ושמר ה"א לך את הברית ואת החמד וגוי'
וברכך והרבך וגוי'. ולחלולך יט כלון כתירה מעני' ודי', דסקוף פר'
ולתחנן כתיג' ומילת חת פמלוה וגוי' חכל חנכי אלוך סיוס לטנטוטס, ופירלט'י
סיוס לטנטוטס ולמהר לשוש"ג ליטול סכלס, ותיכף כתיג' כלון סקקצ"ס יטלאס
סכלס צנואה"ג. חאנס י"ל דהף טעל עלס עטיהה סמלוה טכל מלאה צהלי^ט
עלמאן ליכא, חבל צעד בטומחה טל מעלה מגיען טכל צפנוי עלמאן, וכחולז'ל
(חציות פ"ד מ"ג) טככל מלאה ופיילום סרעע"ג סכל מה טולדס מתגעגע
צעטיהה סמלוה נחצט לו למלה צפנוי עלמאן ווועלט טכל על פמלוה שטנא
ועל טעונגע ובנהה טנאה צעטיהה, ע"כ. על טומחה סמלוה טפייל יט טכל
גס צנואה"ג. וכנה חאנז חכז'ל חיין ופי' חלט לטען טומחה. וזהו וכי' עקצ
הטמעון וגוי' וטולתס וטיטימ, סיינו טטומלו לטנטוט מלומ ט' צטמלה, זו
סכלס פרגה מלוד ה' צנואה"ג ולהצע' וטלצע' וטלצע' וגוי'.

(רמי' תורה פרשת עקב דף כ' בשם רבינו) מ"ב

מא. ראה ספר דברי אליזיר מהגר"א מוילנא פר' פנחים, ובספר דברי אברהם פר'
פנחים מביאו בשם הפלאה, ובספר בית דור עה"ת (מהגאון ר' דור יצחק אגד"ק
תשענשטחוב, חבירו של החזון מלובלין) פר' תבא, ד"ה ובמה גדויל, פירוש נ"ב זיבת דשיב
מלשון מהפך התיבות אבל באופן אחר, וכן בספר מאור ושם עה"ת, פר' פנחים, ד"ה
וירבר, מפרש שמהפך זיבת חמתו לחתמי, עי' שם, וראה אמריו נעם פר' פנחים, ד"ה
השיב את חמתו. וראה ספר אור פנוי משה פר' פנחים. *

מב. ראה תהילים ע"פ יוסף תהילות מהחיד"א קפי' ס"ח-ד', ישmachו וגוי' וישישו

(21)

מדרש רbah

עם כל המפרשים

כמבואר בשער השני

יוצא לאור

מספר 1234567

במהדורה מפוארת ומשוכללת
טשלב את שני המדרשים המפורסםים
מהדורות דפוס וילנא ומהדורות עץ יוסף
לייצירה חדשה ומהודרת

כרך 1
דברים
איכה וקहלה

הוצאת ספרים ח. גשטל ירושלים
פעיה"ק ירושלים טובב"א

ב' כ. ה' ר' שלבש במדוי שנאמר וילכש בגדי נקם חלבושת זו מוקודן וילכש צדקה כשרון, ח' חסר. ט' מודע אודם ללבושין. יי' ר' הדור לבושו. וצ' להשלים הזה שחדר אולוי חושב וילכש בגדי נקם חלבושת זו ייעט כמעיל קנאה ר' מוצאי הוא ג' לבישה וכן בה'. למה הזכיר הילם צ'ג שחווץ ד' לבושים ואחד מהם שה'לך בעלה ובנה וחתונה למדנת חיים כ', קדרתיב בפסימחה עד שוש אשיש.

ספר זה יהיה ערך

פְּרָשָׁה ג א חֲלֹקַה אֶדְם מִיְשָׂרָאֵל שֵׁישׁ לוֹ מִנְזָה → שְׁעִשְׁוֵיה פְּרָקִים פְּרָקִים, מֵהוּ לְטַלְטַלָּה בְּשַׁבָּת. כֵּד שְׁנוּ חֲמִמִּים "הַפְּרָקִיב קָנֵי מִגְּרוֹה בְּשַׁבָּת חַיְבָּה חֲשָׁאות. וּמְשׁוּם מִהְחַיֵּב, אָמַר ר' אַבְהָד בְּשֵׁם ר' יְהִינָן הַמְּרָקִיב אֶת הַמִּגְּרוֹה בְּשַׁבָּת בְּאֶדְם שְׁפֹונָה בְּשַׁבָּת, וְמֵי שְׁחוֹא בָּוֹנָה בְּשַׁבָּת חַיֵּב. **ט אמר ר' יוֹסֵי בָר' חַנִּיא אִימָמִי שָׁמַרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבָת פְּשֵׁם שְׁרָאֵל לָהּ, תְּחִילָה כַּשְׁעַטְנָה לְהַן בָּאַלּוֹש, מִפְנִין שְׁגָאָמֵר וּשְׁמָה ט **ו** וַיַּשְׁבַּת הַעַם ח לִי וּבְנוֹתָה שְׁלָמָה וּכְרִי בָּאוֹתָה שְׁעָה אָוּרָתָה שְׁוֹשָׁנִית בָּהּ עַכְלִי וּכְן הוּא אָחָדוּתָה שְׁלָמָה וּכְרִי בָּאוֹתָה שְׁעָה אָוּרָתָה שְׁוֹשָׁנִית בָּהּ עַכְלִי וּכְן הוּא בְּקִלּוֹת יְשֻׁעִי ס"א.**

ב' א הטריביון קני מוגדר בשבת. אגב ש晦יא בסטמוך פטוק או לחנונג על הי' והרכבתיך על במתה ארץ לראי' שעכבר מוצחות לתעריך הביא אגב זה לדורש הולכה מעין שכח וועל שווארי מאיסורי הרוכבה על כן והרכבתיך וכמ"ש שבת דף ז' ז' במנורה של חוליות כ"ע לא פליינא דאסור וכמ"ש ביצה ור' כ"ב במנורה שלחוליות עסקין דב' ש סכרי יש בנין בכוכבים וכוכ' ווע' בחושפות שם וכן ור' הראגודה לתלות בהולכה באגוב כל דחו ווע' בירושלמי ביצה שם. תחילה

אתנוגה כהונת

כ. עיר נמלת מודט פוט פקון קמלי סטן פג א באלאז. כבאי חילוץ מהפרק הלוועה דמר גלומר כליהו צוירלטמי לינט פי יוס פוט וגנדר טוט.

וושולטי עיכְ ודרשו בריבס להודיע ששל טיקטום אמור בכל מעם. בשנהוגה להן באלויש כר' וולק על מיש' (שבות קי''). שא' שבת ואשוגה לא שטוו כלבלהה.

אנו יומת

רבי משה

מסורת המדרש

חידושי הרש"ש

ב'ג א המרכיב כי מוגרא
בשבת ח'יב וכוי (עיין שבת
מ"ז י"ד פירש'ו שם ד"ה
ח'יב) ר"ל ואיל' אסור גם
כן לטלטלה גבורין טמא
דר' מי' ע"א בשל הולאות
ובפירש'ו שם. כתובותה להן
באלו'ש מנין כה, עי' בהגנות
הרדול. והנה עוזר הולוקים
שבשבת דף פ"ז ע"ב אמרו
שבمراה נצטו על השבת
והכא אמרו שבאלות נצטו
והינו נצטו באלות
יאץ איש ממשכו כי (ובתר
היכי כתיב ושבתו העם ביום
השביעי ע"י שם בתו' ד"ה
כאשוו). רזה הוות אוורה
מברורת אליה משא"כ קראי
دلעל הוא אשר דבר ה'
שבתוכו כו'. ובזה ייל' קושית
התו' שם על הא דאדור ר"ז
אדר רב ב' כתוב כל כתבי אלמי'
שמרו ישראל שבח אשתונה
כרי לפ' הגוי בטסודין דהא
כאשר צוק במריה ובין יהודת
אמר משניה דונפהה אל'
דר' רביה ס"ל כהמודרש
בכאן דודא אשר דבר ה' כי'
ו.ס"ל דודא אשר דבר ה' כי'

חידושי הרדי"ט
לו כרך ב' בטסי'קה דשו'

פ'ג א בך שנח חפטים
המפריכים כה אמר ר' אבוחו
בשם ר' כה ירושלמי ר' הבה
ועזין בצל שבת (ט') וושט מנה
דרשו ע"ש בפירושו והסתמך ומה ע
הרבנן שפ'ג א בך שנח חפטים

בוזהש"ת

אבר הרכבה

ספר

הַיְמָשָׁה

במדבר - דברים

אמרות מהורות, חידושים יקרים
 דברים נחמדים, פירושים וביאורים
 ציצים ופרחים, דברי אגדה והתוערות
 שבעתים מזוקקים ביראת ה' ודברי מוסר

אשר דרש דרש מש"ה, מון עטרת ראשינו,
 הנאון האדריך המפורסם, פאר הדור והדורו,
 שר החורה, עמוד ההוראה, חסידא ופרישא כקש"ת

רבי משה צבי אר"י ביק זצוקלה"ה
אבדק"ק מעייבו י"ז

אלול תש"ע • ברוקלין ניו יורק י"ז

אבל לפניהם ולאחריהם הם מטיחים דעתם מעבוזתו. ועל זה אמרו, אדם מישראל שיש לו מנורה שעשויה פרקים פרקים, הינו שעבודתו עשויה פרקים פרקים, מהו לטלטלת שבת, כי ביום השבת רומו ליום מיתת האדם, בעמדו تحت דין וחשbon לפניהם מלך המלכים הקב"ה, על דרך שאמרו (ע"ז ג' ע"ל), מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, הרי שעולם הבא נקרא יום השבת. ואמרו, מהו שיטלטלת שבת, האם את המעת אשר הchein עצמו יביא עמו לעולם הבא, ולהינצל מדינה של גיהנם. ועל זה אמרו, כך שננו חכמים, המרכיב קני מנורה בשבת, חייב חטא, שהאדם אשר עבדתו בעולם הזה היא באופן של פרקים פרקים, הרי הוא חייב חטא, כי לא השליט את חובו לפני בוראו כראוי. והטעם בהז, מפני שאמרו, שהמרכיב קני מנורה כבונה, ותבונה בשבת, שרצוונו לבנות ביתו בעולם הבא, ולא התקין את עצמו בפרוזדור טרם נכנס לטרקלין, הרי הוא חייב חטא, כלומר שהייב חובו לבוראו יתרך.

זה אמר הכתוב, וזה, אין וזה אלא לשון שמחה (מגילה י ע"ג), השמחה תהיה בזמן עקב, הינו בסוף הימים, כשעומדים تحت דין וחשbon על כל אשר עשו ואשר לא עשו בעולם הזה, תהיה בבחינת תשמעון ושמורתם ועשיהם. כי שמיורה פירושה, תמיד בלי הפסק, על דרך הכתוב, (מלאס קל) הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל, והכוונה,adam לא

בעיניהם, כיוון שמקיימן בחשך ובאהבה, והוא ושמורתם ועשיהם, שאתם ממתינים מתי תבואנה המצאות לידינו ונקיימן, ובזה התעללו למלחת האבות, אשר קיום המצאות לא הכביד עליהם כלל, ויתקיים בכך ושмар נשבע לאבותיך, ועל זה קיבל שכור בועלם הזה.

והנה פרשת היראה מדכתוביה בתורה הרי זראי דהיא נצחית, ולפי פירוש הבעש"ט דיראה מילתא זוטרתא על ידי שהשפיע משה לבני דורו, ולכודרה קשה אם כן איך נכתבה בתורה שהיא נצחית, אלא זראי כמו שאמרו בזוהר איתפשטווא דמשה היה בכל דור ולכן בכל דור מי שմבקש להיות מקשור לאיתפשטוואה דמשה אצל היה היראה מילתא זוטרתא.

80

כ[7] וזה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגוי (ג, יב). איתא במדרש (ינש פלטה ג, ט), הלכה, אדם מישראל שיש לו מנורה שעשויה פרקים פרקים, מהו לטלטלת שבת, כך שננו חכמים, המרכיב קני מנורה בשבת, חייב חטא. וכבר דייקו המפרשים למה סמכו הלכה זו לכאנ.

ויש לומר בדרך רמז, מנורה שעשויה פרקים פרקים, מרמז לאנשים העובדים את בוראם פרקים פרקים, הינו בזמן מן הזמנים, או במצבה אחת או שתים, או בעסק התורה בשעה מועטה,

זהה באופן של שמירה, הינו כמו שומר שאינו מאמין דעתו ממשמרתו, ושמיר ה' אלקין לך את הברית ואת החסד לעולם הבא, וזה אמר לשון ושרט, שימתין מלשון (נלהקת נ', י), ואביו שמר את הדבר, לשלם שכך בעולם הבא, ולא תאכל כל שכך בעולם הזה. אך האדם המשיח דעתו מעבודתו, והרי זה לא יכול מלאכחו, משלם לו הקב"ה שכורו עולם הזה, כדי שלא לעבור על לא תלין פועלות שכיר.

ספ

עשה את עבודתו פרקים פרקים, יוכל לשנות ¹²³⁴⁵⁶⁷ מעבודתו את בוראו בעולם הזה, משומ שיזכה ליהנות מזיו השכינה בעולם הבא. אבל האדם המשיח דעהו מעבודת בוראו, אין הוא בבחינת שומר, אלא בבחינת עשה, שעשו כמה שמזדמן לידי. ורק האדם העובד את בוראו כשומר שאינו משיח דעתו מעבודתו, הוא ישמח בעולם הבא מפרי עבודתו.

ובות יש לבאר מה שסימן הכתוב ואמר, ושמר ה' אלקין לך את הברית ואת החסד וגוי, דנהה על דרישת חז"ל (יעיינן כ"ג ע"ל), היום לעשותם ולמהדר לקבל שברם, הקשו המפרשים, הלא שבד מצוה בהאי עלמא ליכא, א"כ بما מקיים הקב"ה מה שנאמר בתורה (ויקרא יג, יג), לא תלין פועלות שכיר. ותירץ החתום סופר (טמפל, ד"ה וקיה ענק), כי האיש היישראלי משלים עבודתו בעולם הזה, רק בסוף ימי חייו, ומכיון שככל ימי חייו עדין הוא תוק כדי עבודתו, וגמר מלאכחו בשעת מיתתו, אז ישולם לו שכרו, לפי שהשכיר משתלם רק בגין המלאכה, עכ"ז החתום סופר.

ויש להוסיף על דבריו, דכל זה שין במי שאינו משיח דעת כל ימי חייו מעבודתו את בוראו, אך איש המשיח דעתו מעבודת הבורא, הרי באותה שעה שהסיח דעתו, הוא כגמר מלאכחו, ובדין הוא שיטול אז שכרו בעולם הזה. וזה אמר הכתוב, והוא עקב תשמעון גורי' ושמרתם ועשיתם, אם עבדתם את ה'

הן ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהתוך
(ו, י). יש להבין מה טעם בירך הקב"ה את ישראל בברכות הלו. לפי שאמր הכתוב, והוא עקב תשמעון, ועקב מורה על מדת הענווה והשפלות, וכלשונו הכתוב משליל ענווה וחשפות, ומילא כתוב (משליל נג, ז), עקב ענווה יראת ה', ועל ידי שיסగלו עצם מדת הענווה, ישיגו גם מדת היראה. ועל כן ושמיר ה' אלקין לך את הברית וגוי אשר נשבע לאבותיך, לפי שגם האבות הצטיננו במדת הענווה והשפלות, כמו שאמר אברהם אבינו על עצמו (נלהקת יט, ט) ואנכי עפר ואפר.

ולבן ברוך תהיה מכל העמים, שהם מתחנגים במדת הגאות, וכמו שפירש רשי' על הכתוב, לא מרובכם חשך ה' בכם ויבחר בכם כי אתם המעת מכל העמים, ופרש'י, הממעtin עצמכם. לא יהיה בך עקר ועקרה, ודרשו (נכילות מיל ע"ג), שלא תהיה תפילה עקרה

ובזה יוכן היטב מה שאמר הכתוב, שהקב"ה יתן את כל חולי ומדרי מצרים בשונאייהם של ישראל, כי במאשšíת ישיר החולי והמדוה מישראל, עדין לא יכולו בטובתו של הקב"ה עמהם בהסירו מהם חולוי ומדרי מצרים. אבל בראותם החולי והמדוה בשונאייהם, יתעורר לכם בקרבתם להודות לה', על הסירו מהם את החולי והמדוה. וכך ננתן בכל שונאיך.

ועל דרך זה יש לבאר מה שאמר יעשה הנביא (ג', ג' וס' מפעלה אנטונית), כי נחם ה' ציון נחם כל חרבותיה ויישם מדברה כעדן וערבתה בגן ה' ששון ושמחה ימצא בה וגוו'. שהכתוב מבטיח לנו, שלא תהא הנחמה רק בבניין בית המקדש השלישי, ובבנייה ירושלים, אלא נחם כל חרבותיה, שאוთה ירושלים וציוון עצמן אשר נהרבו, אותן יבנה מחדש, והדבר עצמו יהיה כעדן, וערבתה עצמה יהפוך לגן ה', ואז שwon ושמחה ימצא בה, כי תגדל השמחה עד מאד בשוב ה' את שיבת ציון ובבנייה ציון וירושלים, במהרה בימינו Amen.

∞

וזו יענך ידריעיך ויאכילד את המן אשר לא ידעת ולא ידוען אכוטיך למען הודיעיך כי לא על הלחם בלבד יהיה האדם כי על כל מוצא פין ה' יהיה האדם (ט, ג'). בספר שמן הטוב (אטפמי) הקשה הלא גם המן היה לחם, שהרי מקרה מלא דבר הכתוב (אטפומן ט),

מלפני המקום, כי המתנהג במדת העונה, חפלתו רצiosa ומקובלת לפניו המקום, כמו שאמרו (כליכם ז' ע"ג), כל הקובע מקום לתחפלתו אלקי אברם בעזון, וכשות אומרים לו, האי עניוי האי חסיד, מתלמידיו של אברהם אבינו, שאמר על עצמו ואני עפר ואפר, ועל ידי זה לא תהא חפלתו עקרה לפני המקום, אלא יעשן פירות במורומים.

∞

ו) והפיר ה' ממך כל חולי ובל מדרי מצרים הרים הרעים אשר ידעת לא ישיטם בך ונתנתם בכל שונאייך (ט). יש להבין, למה סיים ואמר, שניתן את כל החולי והמדוה בשונאייהם, ומה יועיל להם לישראל, אם יתן כל החולי והמדוה בשונאייהם. ונראה לפרש על פי מה שאמרו חז"ל (נlea ל"ה ע"ה), מי דכתיב (מלאט עג, יט) עושה נפלאות גודלות לבודו וברוך שם כבודו לעולם, אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו. כי מטיב בני אדם, ככל זמן שלא תבוא עליהם הרעה ח"ז, אינם מכירים בטובו וחסדו של הקב"ה שנומל עליהם ושומרם מכל רע. אולם בבואה הרעה על אחרים נתונים אל להם, גודל רחמי השית', שומרם ומצלם מרעה זו. ועל זה אמר הכתוב (קאלמ ג' ו) והחייתן אל לבו, כי בראותו מיתה אחרים, נתונים לב להבין גודל טובת הבורא עליו, שמחיהו בכל עת, ואז יתעורר לבו בקרבו להודות ולשבח אל השית' על כל נשימה ונשימה.